TJÄNSTEUTLÅTANDE
2018-01-16 TRN 2017-0136

Handläggare:
Olof Evers

Tillväxt- och regionplane-
nämnden

Yttrande över utställningsförslag Översiktsplan för Österåkers kommun 2040

Ärendebeskrivning

Stockholms läns landsting har getts möjlighet att yttra sig över utställningsförslaget till Österåker kommuns översiktsplan. Planförslaget är ute på remiss mellan den 17 november 2017 och 4 februari 2018. Planen sträcker sig fram till 2040 med en utblick mot 2060. Planen ligger i huvudsak i linje med landstingets förhållningssätt gällande bebyggelseutveckling och kommunen har en hög ambition gällande bostadsbyggande och befolkningstillväxt.

Detta yttrande utgår från ett samlat regionalt utvecklingsperspektiv utifrån landstingets roll som regionplaneorgan, som ansvarig för kollektivtrafiken i Stockholms län och från landstingets övergripande trafikpolitik. Ärendet har beretts i samråd med landstingets trafikförvaltning som inte avger eget yttrande. Landstinget lämnade remissvar under samrådet, TRN 2017-0032.

Beslutsunderlag

Förvaltningens tjänsteutlåtande Yttrande över utställningsförslag Översiktsplan för Österåkers kommun 2040, TRN 2017-0136, 2018-01-16

Förslag till yttrande, 2018-01-16

Utställningsförslaget finns att läsa på http://www.osteraker.se/download/18.1d388dba15f306f3f789d8b/1510821003786/%C3%96versiktsplan+2040+utst%C3%A4llningsf%C3%B6rslag+171116+l%C3%A4tt.pdf

Förslag till beslut

Tillväxt- och regionplanenämnden föreslås besluta

att avge yttrande över förslag till översiktsplan för Österåker kommun med bilagt förslag till yttrande

att yttrandet överlämnas till Österåker kommun

att paragrafen förklaras omedelbart justerad

Förvaltningens förslag och motivering

Sammanfattning
Förvaltningen ser positivt på förslaget och ställer sig bakom planens och kommunens övergripande inriktning. I stora delar överensstämmer planen med landstingets förhållningssätt till bebyggelseutveckling och kommunen visar att de vill ta ansvar för regionens samlade bostadsförsörjning genom ett högt planerat bostadsbyggande. Det finns dock delar där förvaltningen anser att planen verkar i en riktning som inte ligger i linje med den regionala utvecklingsplanen.

Bakgrund
Översiktsplanen var på samråd under våren 2017. Sedan samrådet har planen förtydligats men den huvudsakliga inriktningen ligger fast. Landstinget yttrade sig under samrådet, TRN 2017-0032, och kommunen har i delar tagit till sig de synpunkter som lämnades.

Överväganden
Förvaltningen ställer sig fortsatt positiv till den inriktning som kommunen anger och som planen ger uttryck för. Översiktsplanen har en tydlig koppling till storregionala strategier såsom Vision Stockholm Nordost 2010-2040, RUFS och den regionala cykelplanen.

Förvaltningen noterar att kommunen fortfarande bedömer den egna befolkningstillväxten högre än vad landstinget gör i sin befolknings- och sysselsättningsframskrivning (rapport 2017:2). Kommunen uppger att invånarantalet i mars 2017 var 43 400 och att antalet kommer att växa till ca. 70 000 år 2040 och till ca. 90 000 invånare år 2060. Landstinget bedömer i sina prognoser att invånarantalet 2040 i låg-, bas-, och högscenariot kommer uppgå till 51 400, 56 400 respektive 60 500.

Bebyggelseutveckling och bostadsbyggande
Förvaltningen ställer sig fortsatt positiv till kommunens övergripande inriktning men ser att vissa föreslagna utbyggnadsområden går emot både kommunens eget och landstingets förhållningssätt till bebyggelseutveckling.

Utifrån kommunens antagande om befolkningstillväxt så ligger bedömningen av ett framtida bostadstillskott också över den föreslagna planberedskap som redovisas i utställningsförslaget av RUFS 2050. Kommunen har även höjt förväntningen på bostadsmarknaden och har gått från att redovisa ett mål om att kommunen ska planera för att minst 300 nya bostäder färdigställs per år, 2016 till 2025, till att redovisa ett förväntat tillskott på

500 nya bostäder årligen under samma period. Kommunens höga ambition är positiv och förvaltningen vill i sammanhanget lyfta också den påverkan som sådan befolknings- och bostadstillväxt kommer medföra förkommunens verksamhet, offentlig service samt tillgängligheten i och till Österåker. Planen kan tydligare presentera hur en sådan befolkningstillväxt i olika avseenden ska hanteras, exempelvis i transportsystemet och i kommunens egna investeringar och organisation.

Sedan samrådet har arbetet med RUFS 2050 gått framåt och landstinget vill utifrån detta arbete lyfta kopplingen mellan kommunens bebyggelseplaner, plankartan i RUFS 2050 och landstingets förhållningssätt till bebyggelseutveckling i regionen. Det gäller i synnerhet kommunens bebyggelseplaner på landsbygden, i Rosenkälla och vid Kulla vägskäl, som tillkommit i planen sedan samrådet. I flera avseenden kvarstår de synpunkter som landstinget lämnade då.

Under utställningen av RUFS 2050 har kommunen och Stockholm Nordostsamarbetet påtalat landstingets föreslagna utveckling i Rosenkälla och med utgångspunkt i det förtydligat förutsättningarna för bebyggelseutveckling i området. Förvaltningen ser att det finns behov av att fortsatt utreda förutsättningarna för, och precisera förslag till, en resurseffektiv varuhantering i länets nordost-sektor, något som belyses i landstingets arbete med både RUFS2050 och den regionala godsstrategin. Landstinget välkomnar dialogen om detta med Österåkers kommun och Stockholm Nordostsamarbetet, i samband med att RUFS2050 och godsstrategin antas och ser att detta behöver adresseras både i kommunens eget planarbete såväl som i de regionala ställningstagandena.

Grönstruktur
Kommunen har tagit till sig delar av landstingets tidigare synpunkter gällande ett förtydligande kring gröna svaga samband. Förvaltningen ser dock gärna att plankartan justeras så att intrången i de svaga sambanden blir så små som möjligt.

Transportinfrastruktur och tillgänglighet
Kommunen har i flera avseenden tagit till sig eller bemött landstingets tidigare synpunkter vilket är positivt. Men kommunen kan med fördel lyfta Sverigeförhandlingen och Roslagsbanans förlängning till Stockholm C i större utsträckning då investeringen ryms inom planens tidshorisont.

Förvaltningens synpunkter kvarstår när det gäller behovet av att lyfta särskilda gruppers behov i transportsystemet och kommunen kan med fördel

fortfarande utveckla skrivningarna kring cykelns roll för kombinationsresor.

Förvaltningen vill också i detta avseende åter lyfta vikten av att bebyggelse koncentreras till kollektivtrafiknära lägen, både för att minska bilberoendet och för att garantera ett högt resursutnyttjande av kollektiva transportsystem. Om kollektivtrafik inte finns i ett initialt skede finns en risk att ett högt bilanvändande bland boende kvarstår även om kollektivtrafiken förbättras över tid, en aspekt som kommunen bör beakta i fortsatt arbete. Förvaltningen menar också att kommunen genom att investera i trygga, trivsamma och tillgängliga miljöer kan förbättra kollektivtrafikens förutsättningar i kommunen.

Gods
För att ta ett helhetsgrepp om tillgänglighetsfrågan i kommunen ser förvaltningen gärna att en allmän beskrivning av gods- och nyttotransporternas behov kan utvecklas i planförslaget. Lämpligt är också att tydligare lyfta hanteringen av potentiella konflikter mellan olika typer av transportbehov, i synnerhet med anledning av kommunens målsatta befolkningstillväxt och den trängsel som kan komma till följd av denna. Det finns en beskrivning av detta i stycket kring näringsliv som skulle kunna utvecklas i andra delar av planförslaget. Kommunen kan med fördel också utveckla skrivningarna om farligt gods och varutransporter samt föra in en diskussion om hur teknikutvecklingen kan komma att påverka resandet framöver. Förändrade konsumtions- och logistikmönster har redan påtagligt påverkat varuflöden, och därmed transporter med mera i samhällssystemet.

Teknisk försörjning
Förvaltningen är positiv till kommunens skrivningar i detta avseende.

Näringsliv och fiber
Landstinget ställde sig under samrådet positivt till kommunens förslag i detta avseende. Synpunkterna kvarstår och förvaltningen vill fortsatt understryka att det är positivt att kommunens arbetsmarknad beskrivs med en regional koppling och att kommunen tar ansvar för att bidra till hela länets tillväxt. Det är också bra att kommunen lyfter skärgården och landsbygdens betydelse för besöksnäringen.

I planen pekas särskilda fokusbranscher ut. Förvaltningen anser dock att detta inte får innebära en hämsko för utvecklingen av andra branscher. Detta mot bakgrund av den strukturomvandling som bland annat digitaliseringen av samhället innebär.

Förvaltningen vill uppmuntra kommunens avsikt att skapa möjligheter för ett öppet, teknik- och operatörsneutralt fibernät och att nedläggning av fiber samordnas med annan infrastrukturutbyggnad. Mot bakgrund av att planen blickar mot 2060 vore ett resonemang kring digitaliseringens samhälleliga effekter förtjänstfullt.

Ekonomiska konsekvenser av beslutet
Beslutet bedöms inte innebära några ekonomiska konsekvenser för landstinget.

Miljökonsekvenser av beslutet
I enlighet med landstingets miljöpolitiska program, Miljöprogram 2017-2021 har hänsyn till miljön beaktats och det bedöms att en särskild miljökonsekvensbedömning i detta ärende inte är relevant.

Hanna Wiik
Förvaltningschef

Olof Evers
Regionplanerare